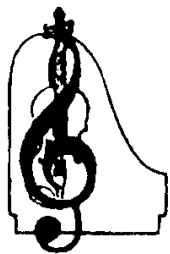

culturele
ANBI396^{ste} concert

Woensdag 9 oktober 2019

20.00 uur

Farkas Quintet

Herman van Kogelenberg, fluit

Hans Wolters, hobo

Marcel Geraeds, klarinet

Remko Edelaar, fagot

Fons Verspaandonk, hoorn

Grote Zaal
Deventer
Schouwburg

Onze concerten worden mede mogelijk
gemaakt door een bijdrage van de
Gemeente Deventer in het kader
van een 'Kleintje Cultuur'

PROGRAMMA

Franz Danzi (1763-1826)

Blaaskwintet in Bes, op. 56 nr. 1
(1821)

Allegretto
Andante con moto
Menuetto
Allegretto

Paul Hindemith (1895-1963)

Kleine Kammermusik für fünf
Bläser, op. 24 nr. 2 (1922)

Lustig. Mäßig schnelle Viertel
Walzer. Durchweg sehr leise
Ruhig und einfach
Schnelle Viertel
Sehr lebhaft

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791)

Fantasia in f, KV 594 *Ein Stück für
ein Orgelwerk in einer Uhr* (1790)

Adagio-Allegro-Adagio

PAUZE

Elliott Carter (1908-2012)

Woodwind Quintet (1948)

Allegretto
Allegro giocoso

Carl Nielsen (1865-1931)

Blaaskwintet in A, op. 43 (1922)

Allegro ben moderato
Menuet
Præludium: *Adagio*. Tema con
variazioni: *Andantino festivo*

Herman van Kogelenberg studeerde aan de conservatoria van Amsterdam, Utrecht en Den Haag bij Abbie de Quant en Emily Beynon. Hij begon zijn professionele carrière als eerste fluitist van het Orchestre Philharmonique de Liège, nog tijdens zijn studie, en was daarna fluitist in het Koninklijk Concertgebouworkest en eerste fluitist in het Rotterdams Filharmonisch Orkest. Vanaf 2013 is hij eerste fluitist in de Münchner Philharmoniker.

Hans Wolters studeerde aan het Utrechts Conservatorium bij Ernest Rombout. Al tijdens zijn studie was hij eerste hoboïst van het European Union Youth Orchestra. Sinds 2007 is Hans solo-hoboïst van het Radio Filharmonisch Orkest.

Marcel Geraeds studeerde klarinet aan het Brabants Conservatorium en aan de Musikhochschule Detmold, onder meer bij Jan Cober en Hans Dietrich Klaus. Hij sloot zijn studie cum laude af en studeerde daarna orkestdirectie bij Jac van Steen en Georg Fritsch. Marcel speelde de laatste jaren in het Residentie Orkest, de Radio Kamer Filharmonie en het Metropool Orkest.

Remko Edelaar studeerde fagot aan het Koninklijk Conservatorium bij Johan Steinmann. Hij is solofagottist van het Nederlands Philharmonisch Orkest en lid van het ASKO-ensemble en het Wendingen ensemble.

Fons Verspaandonk volgde zijn opleiding aan het Brabants Conservatorium bij Herman Jeurissen, waar hij afstudeerde met onderscheiding. Sinds 2004 is Fons hoornist in het Koninklijk Concertgebouworkest.

Herman van Kogelenberg, **Remko Edelaar** en **Fons Verspaandonk** spelen al sinds de oprichting in 1997 in het **Farkas Quintet**.

Franz Danzi was actief in meerdere muziekgenres maar wordt tegenwoordig vooral gewaardeerd om zijn kamermuziek, speciaal zijn negen blaaskwintetten. Uit de *Leipziger Allgemeine musikalische Zeitung*

vernam Danzi over het grote succes dat Antonín Reicha in Parijs in 1817 had met de uitvoeringen

van zijn spiksplinternieuwe kwintetten voor fluit, klarinet, hobo, fagot en hoorn. Danzi zocht naar rijkere uitdrukkingmogelijkheden en realiseerde zich dat hij met deze combinatie van instrumenten geheel nieuwe klankkleuren kon schilderen. Als eerbetoon droeg Danzi zijn drie kwintetten uit opus 56 aan Reicha op. Opvallend: op de omslag prijkte Reicha's naam in grotere letters dan die van de componist zelf. Hoopte Danzi te profiteren van het aanzien en de status van zijn beroemde collega?

In het **Blaaskwintet op. 56 nr. 1** behandelt de componist de vijf instrumenten volstrekt gelijkwaardig. Melodieën worden onderling uitgewisseld en elk van de musici krijgt de gelegenheid om op de voorgrond te treden. Er valt veel te genieten: aansprekende thema's in elk van de vier delen en mooie contrasten door afwisselingen in sfeer. In zijn eersteling in het genre houdt de ervaren Danzi het geheel mooi in balans.

In de jaren na de eerste wereldoorlog schreef **Paul Hindemith** naast de **Kleine Kammermusik** (1922) nog zeven werken, eenvoudig getiteld Kammermusik 1-7 (1922-1927). Volop kamermuziek dus, waarin Hindemith zich afwendde van de excessieve emotionaliteit van de laatromantiek en van het expressionisme.

Avant-gardist en vrijdenker Hindemith maakte in zijn jongere jaren naam als *enfant terrible* van de nieuwe Duitse muziek. Met dissonanten, razende tempi en zelfs sirenes belaagde hij de argeloze luisteraar maar maakte hij het ook menig doorgewinterd muzikkliefhebber niet gemakkelijk.

Vervolgens ijverde Hindemith in Duitsland, zoals op dat moment ook Stravinsky in Frankrijk, voor een terugkeer naar oude muzikale waarden: de polyfonie, helderheid en gelijkmatige beweging van de barokmuziek. Deze ommekeer raakte bekend als de *neue Sachlichkeit*, het Duitse equivalent van het Franse neoclassicisme. Rond 1923 tekende dit keerpunt in zijn stijl zich af.

De Kleine Kammermusik is een tamelijk ontspannen werk dat gekenmerkt wordt door humor en parodie, met een lyrisch middendeel als rustpunt. Speelsheid en blijmoedigheid overheersen. De dwingende ritmiek en dissonante maar heldere samenklanken zijn typische kenmerken van Hindemiths muziek. In het toch al zeer productieve jaar 1922 schreef Hindemith dit werk voor vijf blazers -dat zou uitgroeien tot een klassieker in het genre- in een luttele vijf dagen.

Graaf Joseph Deym von Stritz (1752-1804) was een kleurrijke figuur die in het Wenen van 1790 een rariteitenkabinet opende, waarin hij een klok tentoonstelde die behoorde bij het mausoleum voor veldmaarschalk Gideon van Laudon. Deym vroeg **Wolfgang**

Amadeus Mozart om muziek te schrijven voor een mechanisch orgel dat was ingebouwd in deze klok. Dit werden de twee fantasieën **KV 594** en **KV 608**, door Mozart echter met tegenzin geschreven omdat hij zo'n hekel had aan de benepen klank van de petieterige orgelpijpjes. Maar omdat Deym goed betaalde nam Mozart de opdracht toch maar aan. Hij had, zoals zo vaak, het geld hard nodig. **KV 594** begint met een ingetogen en geheimzinnig Adagio. Na een opgewekt Allegro in marstempo, verwijzend naar de militaire loopbaan van de veldmaarschalk, eindigt het stuk met een droefgeestig Adagio. Mozarts catalogus vermeldt *Ein Stück für ein Orgelwerk in einer Uhr*, de titel **Fantasia** is een toevoeging van later datum.

Elliott Carter heeft in zijn lange loopbaan als componist een omvangrijke bijdrage geleverd aan de hedendaagse muziek. Zijn kennismaking in 1924 met Charles Ives, pionier van de nieuwe muziek, bleek beslis-

send: Carter koos definitief voor een loopbaan als componist. Hij bekwaamde zich in het vak bij Walter Piston, Gustav Holst en de befaamde Nadia Boulanger. Het **Woodwind Quintet** is een terug-

blik op zijn Parijse studiejaren bij Nadia Boulanger en is heel toepasselijk aan haar opgedragen. Hoewel al veel moderner, ademt het kwintet de geest van het Parijs in de vooroorlogse jaren, waar de (vaak) lichtvoetige en diverterende muziek van de *Groupe des Six* volop gespeeld werd. In het lyrische eerste deel wisselen de instrumenten het thematisch materiaal onderling uit. Het tweede deel is een briljant en virtuoos rondo dat teruggrijpt op elementen uit het eerste deel en deze verder ontwikkelt, en dat bovendien beïnvloed is door jazz en Zuid-Amerikaanse ritmes. Dat doet inderdaad sterk denken aan het werk van Darius Milhaud, één van de voormannen van de *Groupe des Six*.

De Deense componist **Carl Nielsen** geniet vooral bekendheid vanwege zijn symfonieën en soloconcerten. Een absoluut hoogtepunt in de kamermuziek-literatuur is zijn prachtige en veelgespeelde **Blaaskwintet in A**. Nielsen vond inspiratie in Mozarts *Sinfonia Concertante* voor vier bla-

zers, speciaal in de variaties waar Mozart elk instrument de gelegenheid geeft zijn karakter te tonen. Nielsen volgt dit voorbeeld in het slotdeel van zijn blaaskwintet, waar de variaties gebaseerd zijn op Nielsens eigen hymne *Jesus let my heart receive*.

Volgende Concert:

Dinsdag 5 november 2019 20u.

Alma Quartet

Marc Daniel van Biemen viool

Benjamin Peled viool

Jeroen Woudstra altviool **Nitzan Laster** cello

Schulhoff - Fünf Stücke für Streichquartett

Dvořák - Strijkkwartet nr. 10 in Es, op. 51

Brahms - Strijkkwartet nr. 3 in Bes, op. 67

programmatoelichtingen en recensies:

www.kamermuziek-deventer.nl